

СТАНОВИЩЕ

на проф. дпсн Людмил Георгиев – Катедра „Социална, трудова и педагогическа психология“ при ФФ на СУ „Св. Климент Охридски“

Относно трудовете на гл. ас. д-р Албена Крумова Крумова, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност доцент по Възрастова и педагогическа психология – педагогическа психология.

Професионално направление: 3.2. Психология.

Област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки.

Представеното становище се отнася до конкурс за заемане на академичната длъжност доцент по „Възрастова и педагогическа психология – педагогическа психология”, Професионално направление: Психология, в област на Висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки. Конкурсът е обявен за нуждите на Катедра „Социална, трудова и педагогическа психология” и е обнародван в ДВ, бр. 83 от 17.10.2017 г.

В конкурса участва един кандидат – д-р Албена Крумова, главен асистент по Педагогическа психология към Катедра „Социална, трудова и педагогическа психология“ – СУ „Св. Климент Охридски“.

Албена Крумова е завършила специалност Психология в СУ „Св. Климент Охридски“ през 1997 година, а през 2006 година след приключване на обучението в редовна докторантура защитава дисертация на тема „Межкултурни модели на болестта – сравнителен анализ“. Предходната година (2005г.) тя получава наградата на Философски факултет при Софийски университет “Св. Климент Охридски” за постижения в науката във връзка с публикуването на нейната монография “Личността извън норма”. От 2014 година, след спечелване на конкурс, е главен асистент по Педагогическа психология към Катедра „Социална,

трудова и педагогическа психология“ и до момента провежда занятия (лекции и семинарни упражнения) по дисциплините Психология и Педагогическа психология със студентите от ФФ, ФМИ, ГГФ и ФП.

Албена Крумова е публикувала самостоятелно и в съавторство 52 научни труда, които включват 3 самостоятелни монографии на български език, една колективна монография на английски език, а останалите са студии, статии и доклади от конференции, повечето от които са на английски език.

За участие в обявения конкурс са представени 2 самостоятелни монографии и 11 авторски статии на български език. Всички представени за рецензиране трудове отговарят напълно на научния профил на обявения конкурс за доцент по „Възрастова и педагогическа психология – педагогическа психология“.

Първата от представените за рецензиране монографии е със заглавие „Психология на образованието – един съвременен поглед“ и представлява основен хабилитационен труд на А. Крумова. Съдържанието, което напълно отговаря на профила на обявения конкурс, е представено в седем глави с добавени към тях увод, заключение и библиографска справка, а общият обем на монографията е от 404 страници.

Трудът представя съвременният модерен научен профил на педагогическата психология, като анализът е осъществен въз основа на огромен научен апарат от англоезични източници, цитирани надлежно съгласно научните стандарти. Предмет на анализ са актуални проблеми на възрастовата и педагогическата психология, които включват когнитивното, личностното, социалното и морално развитие на индивида, бихевиористичните, когнитивните, социалните и конструктивистките подходи към ученето и паметта, мотивационните теории за ученето, класическото кондициониране и свързаните с него модели за учене и обучение, интелигентността, стиловете за учене и индивидуалните

различия, надарените деца, обучението на деца със затруднения в развитието и др. Тази богата гама от анализирани научни проблеми е съчетана с представяне на емпиричен материал от множество психологически изследвания и с авторска позиция по отношения на десетките обсъждани теории като: неопиажистки теории за когнитивното развитие, теория на Лев Виготски за когнитивното развитие, теория на Ерик Ериксън за психосоциалното развитие, теории на Лоурънс Колбърг и на Каръл Гилигън за моралното развитие, теория за социалното учене, теория за внезапното прозрение (инсайт) и ученето, теория за латентното учене, теория за неуспешното кодиране, теория за разпада, теория за интерференцията, теория за ситуативното забравяне, теория за очакванията и стойността, атрибутивна теория, теория на Маслоу за йерархията на потребностите, теорията на Едуард Диси за самодетерминацията, триархична теория за интелигентността, теория за множествената интелигентност и др.

Умишлено изброявам всички тези теории, за да подчертая, че те не са представени самоцелно, а са използвани като основа за даване на практически насоки за ефективно преподаване и учене. Не случайно всяка глава е илюстрирана с примери от практиката и са дадени практически съвети към учителите. Това с особена сила важи за последната глава от книгата, която основно е посветена на ефективното управление на учебния процес и на практическите средства и методи, които трябва да се използват за постигане на тази ефективност.

Втората представена от Албена Крумова монография е със заглавие „Абнормно детско развитие и поведение“. Тя включва шест глави, предговор и библиография с общ обем от 312 страници. Съдържанието на монографията напълно отговаря на профила на обявения конкурс и особено на онзи негов аспект, който се отнася до възрастовата психология. Наред с това е необходимо да се подчертае, че тази монография отговаря и

на една модерна тенденция, която се налага в световната образователна психология, и която се свежда до търсенето на пътища за симбиоза между проблемите на педагогическата психология, клиничната психология и психологията на детското развитие. В монографията е направен паралел между абнормност и развитие, като са анализирани клиничните проблеми съпътстващи различните периоди на формиране на детската личност. Наред с това в две обособени глави обстойно са описани отделните тревожни разстройства и разстройствата на настроението, като са очертани и методите за тяхната оценка, диагноза и терапия. Авторския подход за свързване на клиничната практика с проблемите на детското развитие отчетливо е очертан в шеста глава на монографията, в която са описани разстройството с дефицит на вниманието и хиперактивност, разстройствата от аутистичния спектър, интелектуалните затруднения при децата и разстройствата на ученето.

Представените за конкурса единадесет научни статии са посветени на теми от възрастовата и педагогическа психология, и се отнасят до такива важни проблеми като стиловете на учене при учениците, ефективното управление на класната стая, подходите за справяне с проблемното поведение, формирането на иновативно мислене, паралелите между стиловете на родителстване и стиловете на управление, взаимодействието между родители и учители, особеностите на емоционалното и социално развитие в детска възраст, поведенческата устойчивост и личностните кризи в средната възраст и др. Тези статии с право могат да се нарекат авторски, тъй като от всяка една прозира категоричното отношение на автора към анализирания проблем.

Необходимо е да се добави, че документацията, съпътстваща представените за рецензиране трудове е изрядна и е окомплектована съгласно официалните изисквания. Тук ще подчертая, че формулираните

авторски приноси са ясни, точни и адекватно отразяват съдържанието на публикуваните трудове.

В заключение смятам, че приложената документация и представените за рецензиране трудове напълно отговарят на формалните административни изисквания и на научния профил на конкурса за доцент по възрастова и педагогическа психология. Те представят гл. ас. д-р Албена Крумова като напълно оформен академичен учен, който има съществен принос в развитието на възрастовата и педагогическата психология в България. Като имам предвид това, а също така и научните качества и компетенции на кандидата, аз категорично убедено ще гласувам на гл. ас. д-р Албена Крумова Крумова да бъде присъдена академичната длъжност доцент по „Възрастова и педагогическа психология – педагогическа психология”.

.....

Проф. дпсн Людмил Георгиев

12.03.2018 г.

гр. София